Občanská výchova

6. ročník

Žák	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí pojem domova (přináležitost k rodině, obci, regionu, vlasti) - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvářet vztah k domovu - dokáže vyhodnotit krizovou situaci (přiměřeně věku), rozpozná nebezpečí, dokáže přivolat pomoc	**Člověk ve společnosti** **Domov** - pojem domova - prostředí domova - bydliště a jeho okolí - osobní bezpečí	OSV g) příklady pomoci v rodině mezi jednotlivými členy, funkční rodina
- vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny - rozpozná možné příčiny rodinných problémů - hledá vhodné způsoby řešení - popíše oblasti, do kterých rodina směřuje výdaje - dokáže rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným - vysvětlí nutnost školního řádu, význam vzdělávání - uvede příklady místních tradic - rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času - připraví program pro volný čas pro sebe i jiné - předvídá nebezpečné situace	**Rodina** - postavení jedince v rodině - role členů rodiny - funkce a vývoj rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) - vztahy v rodině, rod. problémy - úplná a neúplná rodina - náhradní rodinná péče - plánování rodičovství, antikoncepce - hospodaření rodiny **Škola, obec, kraj** - škola - obec, region, kraj **Volný čas** - volný čas a jeho využití - rok	MKV OSV

7. ročník

Žák	Učivo	Průřezová témata
- určí významné historické mezníky v dějinách národa - určí zajímavá místa našeho státu - uvede příklady významných osobností - určí významná díla z oblasti kultury - vyloží na příkladech pojem vlastenec - odliší vlastenectví od nacionalismu - vysvětlí význam státních	**Národ** - kořeny národa, historie národa - národní bohatství - kulturní bohatství - významné osobnosti **Vlast** - pojem vlast - státní symboly - státní svátky - hlavní město **Kultura, kulturní dědictví** - rozmanitost kultury, podoby	VDO b) národ – vlast – mateřský jazyk – tradice, vlastní zkušenost + literatura

symbolů - objasní význam státních svátků a tradic; posoudí význam pro současnost - uvede příklady památných míst - poznává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí) - projevuje smysl pro kulturní rozdíly - respektuje odlišné projevy kultury - respektuje člověka jako jedince - posoudí vliv masmédií - kriticky přistupuje k mediálním informacím a reklamě	a projevy kultury - hodnoty a tradice - kulturní instituce - masová kultura, masmédia (vliv na utváření kultury a veřejného mínění a na chování lidí - společenské chování - masmédia, mediální informace, reklama	

8. ročník

Žák	Učivo	Průřezová témata
- respektuje odlišné názory lidí - je tolerantní k menšinám - rozpozná projevy masové nesnášenlivosti - vysvětlí důsledky nesnášenlivosti - navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi - vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita - pochopí co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností - pochopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti - pochopí nutnost rozvíjení kladných stránek - je schopen sebepoznání i poznání jiných lidí - učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci - pochopí nebezpečí předčasně zahájeného sexuálního života - vysvětlí důležitost vztahu přátelství a láska - rozliší rozdíl mezi psychickou a fyzickou zralostí - zamýšlí se nad smyslem	**Člověk ve společnosti** - podobnost a odlišnost lidí - vztahy mezi lidmi (láska, přátelství) - lidská solidarita (pomoc člověku v nouzi, potřební lidé ve společnosti, pomoc v situacích ohrožení) - šikana, kyberšikana, agresivita, xenofobie - komunikace **Člověk jako jedinec** - člověk jako osobnost, dospívání - charakter, charakterové vlastnosti - úcta k druhému člověku, sebeúcta - sebepoznání, sebehodnocení, sebekritika, sebevědomí - životní cíle, plánování života - hledání smyslu lidského života - životní názor (víra, náboženství, náboženské sekty) **Člověk hledá svůj svět** - významné globální problémy - odpovědnost člověka za osud naší planety - důsledky lidských zásahů do	OSV c) osobní cíle - dosažení OSV d) předcházení konfliktů v mezilidských vztazích OSV f) tvořivost v mezilidských vztazích OSV b) můj vztah k sobě samému, druhým lidem – vlastní zkušenosti

života - seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi a hnutím - uvede příklady některých projevů globalizace - rozliší projevy chování jednotlivce, které považuje z hlediska ochrany přírody za nevhodné	přírody	

9. ročník

Žák	Učivo	Průřezová témata
- rozliší republiku a monarchii, demokracii a diktaturu - vysvětlí výhody demokratického způsobu řízení státu - charakterizuje a porovná složky státní moci - uvede příklady mezinárodní spolupráce - uvede příklady institucí a orgánů - objasní smysl voleb - vysvětlí význam voleb pro ovlivnění života občanů - uvede příklady základních práv a svobod - posoudí a vysvětlí význam ochrany lidských práv - vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád - rozpozná protiprávní jednání - objasní nebezpečnost korupce - uvede příklady postihů - uvede příklady právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství)	**Člověk, stát a právo** - znaky státu - typy a formy státu - státní občanství ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce **Mezinárodní vztahy** - obrana státu - Ústava - já jako občan - EU **Státní správa a samospráva** - orgány a instituce - volby a volební systém - politické strany - politický pluralismus **Právo a spravedlnost** - lidská práva - dokumenty - poškozování lidských práv - právní řád ČR - právní norma, předpis - vlastnictví a majetek - protiprávní jednání (trestní postižitelnost, postihy) - člověk v právních vztazích	VDO b) odpovědnost jako člen společnosti, aktivní uplatňování práv a povinností – volby – účast VDO c) škola – obec – samospráva státu, jak uplatnit ve škole VDO d) spravedlnost, právo – řešení konfliktů v osobním životě a ve společnosti
- sestaví jednoduchý rozpočet - rozliší hotovostní a bezhotovostní platby - rozlišuje různé formy vlastnictví a jeho ochrany (vč. vlastnictví duševního) - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého,	**Člověk, stát a hospodářství** - hospodaření - rozpočet domácností a státu - úspory, investice - banky a jejich služby - investice, úvěr, splátkový prodej, leasing - daně, inflace - principy tržního hospodářství - majetek a vlastnictví	

uvede nejčastější druhy pojištění - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv poptávky a nabídky na tvorbu ceny; rozlišuje příjmy a výdaje státu		